

บทที่ 3

วิธีการดำเนินวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมุ่งเน้นที่จะศึกษาสถานการณ์เชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก การศึกษาความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามเจตคติต่อผู้ป่วยหนัก ตามเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนัก และคะแนนเฉลี่ยสะสม และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักของนักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยทั้งภาค รัฐบาลและเอกชน กับเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนัก เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนัก และคะแนนเฉลี่ยสะสม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตหรือเทียบเท่าที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2540 ในสถาบันการศึกษายพยาบาลทั่วประเทศที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Clustered Random Sampling) ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1.การกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane (1970 อ้างถึงในประคอง กรรณสูต, 2538 : 357) จากจำนวนประชากร 3032 คน จากการสำรวจของผู้วิจัยโดยการสอบถามทางโทรศัพท์และจากอาจารย์ที่ประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2540 คิดตามตารางสำเร็จรูปจะตกอยู่ในช่วง 3500 คน ถ้าคิดระดับความคลาดเคลื่อนที่ 5% ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 ได้จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 353 คน

2. แบ่งสถาบันการศึกษาพยาบาลออกเป็น 5 กลุ่มตามสังกัดคือ

กลุ่มที่ 1 กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 24 สถาบัน แบ่งเป็นชั้นตามภาคต่างๆได้ 4 ภาค คือ ภาคเหนือจำนวน 5 สถาบัน ภาคกลางจำนวน 9 สถาบัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 5 สถาบัน และภาคใต้จำนวน 5 สถาบัน

กลุ่มที่ 2 ทบวงมหาวิทยาลัยจำนวน 6 สถาบัน แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ สถาบันที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครมีจำนวน 2 สถาบันซึ่งไม่ได้จัดหลักสูตรให้นักศึกษาชั้นฝึกในปฏิบัติงานในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสุ่มจากสถาบันที่ตั้งอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 4 สถาบันเท่านั้น

กลุ่มที่ 3 กระทรวงกลาโหมและมหาดไทย จำนวน 4 สถาบัน

กลุ่มที่ 4 กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 สถาบัน

กลุ่มที่ 5 สถาบันเอกชน จำนวน 7 สถาบัน แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ สถาบันที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 5 สถาบัน และที่ตั้งอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 2 สถาบัน

3. การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จะสุ่มตามสัดส่วนจำนวนประชากรแต่ละกลุ่มตามสังกัดจากสถาบันการศึกษาของ Gay (1992:137) เสนอว่าการวิจัยเปรียบเทียบความสัมพันธ์และการวิจัยเชิงทดลองจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มต้องไม่ควรต่ำกว่า 15 คน แต่ถ้าจะทำให้สามารถสรุปเป็นกฎโดยทั่วไปได้อย่างต่ำควรประมาณ 30 คน ดังนั้นในวิจัยครั้งนี้หากสังกัดใดหรือชั้นใดมีคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนแล้วได้ไม่ถึงจำนวน 30 คนผู้วิจัยจะเพิ่มจำนวนตัวอย่างเป็น 30 คน

4. ผู้วิจัยเป็นผู้ที่สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันในแต่ละสังกัดและแต่ละชั้น (ซึ่งแบ่งตามภาคหรือตามที่ตั้ง) ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยแต่ละชั้นหรือแต่ละสังกัดถ้ามีจำนวนตัวอย่างไม่ถึง 60 คน จะสุ่มกลุ่มตัวอย่างมาเพียง 1 สถาบัน ถ้าสังกัดใดคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้มากกว่า 60 คนจะสุ่มกลุ่มตัวอย่างมา 2 สถาบันเพื่อให้ครอบคลุมลักษณะของสังกัดมากขึ้น

5. สุ่มนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ของแต่ละสถาบันด้วยวิธีการอย่างง่ายให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณไว้ในข้อ 3 เมื่อได้ประมาณหรือปรับสัดส่วนตามสังกัดและสถาบันการศึกษาให้มีค่าเป็นจำนวนเต็มแล้วรวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาทั้งหมด 364 คน (รายละเอียดดูได้จากตารางในตารางที่ 1) โดยนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละ

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัด

รายชื่อสังกัดและสถาบัน	จำนวน		
	นักศึกษาปีที่ 4 (คน)	ประชากรใน สถาบันที่สุ่มได้ (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. สถาบันสังกัดกระทรวงสาธารณสุข			
<u>ภาคเหนือ</u>			
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช	75		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง	75		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรดิตถ์	49		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา	51		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์- ประกายรัศมี	76	76	30
รวม	326	76	30
<u>ภาคกลาง</u>			
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ	72		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา	40	40	30
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระปกเกล้า	70		
<u>จันทบุรี</u>			
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี	74		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี	70		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี	74		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท	47		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท	52		
วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า เพชรบุรี	47	47	35
รวม	506	87	65
<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>			
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา	49		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิ- ประสงค์ อุบลราชธานี	76	76	45
วิทยาลัยพยาบาล ศรีมหาสารคาม	75		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม	49		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์	47		
รวม	372	76	45

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายชื่อสังกัดและสถาบัน	จำนวน		
	นักศึกษาปีที่ 4 (คน)	ประชากรใน สถาบันที่สุ่มได้ (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ภาคใต้			
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี	48		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรม- ราช	49		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง	55		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นราธิวาส	50		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา	78	78	30
รวม	274	78	30
รวมทั้งหมด	1478	417	170
2. สถาบันของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย			
ในเขตกรุงเทพมหานคร			
ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์	145		
โรงพยาบาลรามาริบัติ			
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	204		
รวม	349		
นอกเขตกรุงเทพมหานคร			
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	129		
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์	131		
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	127		
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	177	177	89
รวม	564	177	89
รวมทั้งหมด	913	177	89
3. สถาบันของเอกชนสังกัดทบวง มหาวิทยาลัย			
คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชั่น	47		
คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยคริสเตียน	52	52	30

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายชื่อสังกัดและสถาบัน	จำนวน		
	นักศึกษาปีที่ 4 (คน)	ประชากรใน สถาบันที่สุ่มได้ (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	20		
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติ	65		
วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์	55		
รวมทั้งหมด	239	52	30
4. สถาบันสังกัดกระทรวงกลาโหมและ กระทรวงมหาดไทย			
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก	65		
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ	63	63	30
วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ	40		
วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ	72		
รวมทั้งหมด	240	63	30
5. สถาบันสังกัดกรุงเทพมหานคร			
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์	162	162	45
รวมทั้งหมด	162	162	45
รวมทุกสังกัด	3032	871	364

สถาบันผู้วิจัยได้ทำการสุ่มนักศึกษาที่เป็นเลขคู่ของประชากรทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการจับฉลากไม่คืนที่เพื่อทำการตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามและแบบวัดชุดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติ
การพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 3 ข้อ
  - ตอนที่ 2 แบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการ
พยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก จำนวน 45 ข้อ
2. แบบวัดชุดที่ 2 เป็นแบบวัดเจตคติของนักศึกษาพยาบาล แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 แบบวัดเจตคติผู้ป่วยหนัก
  - ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนัก

การสร้างเครื่องมือ

ชุดที่ 1 แบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลใน
หน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
ของ Ajzen and Fishbien (1980) มีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะหลักจริยธรรม จริยธรรม
ในการปฏิบัติการพยาบาลของ ICN (1994) เอกสารสภาการพยาบาล สมาคมพยาบาลแห่ง
ประเทศไทย ลักษณะปัญหาจริยธรรมการพยาบาลที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติการพยาบาลวิชาชีพทั้ง
ในและต่างประเทศ จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้เนื้อหาพฤติ
กรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักที่สำคัญได้ 4 ด้าน คือการ
เคารพสิทธิส่วนบุคคล การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและความตาย การคำนึงถึงประโยชน์
และความปลอดภัยของผู้ป่วย/ญาติ และการคำนึงมาตรฐานและคุณภาพการพยาบาล

2. การสำรวจปัญหาจริยธรรมทางการแพทย์ที่เกิดขึ้นจริงโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยทั้งแผนกอายุรกรรมและศัลยกรรม ได้แก่วินิจฉัย พยาบาลประจำการที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก 5 ปีขึ้นไป และอาจารย์พยาบาลที่ทำกรนิเทศนักศึกษาพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารและตำราต่าง ๆ ลักษณะแบบสอบถามเป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบ มีจำนวน 3 ข้อ ข้อคำถามเป็นเรื่องคะแนนเฉลี่ยสะสม ประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยหนัก ในการตอบข้อประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก ให้นักศึกษาตรวจสอบว่าตนเองได้ฝึกปฏิบัติงานในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักทางด้านใด เช่น ( ) หน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักอายุรกรรม ( ) หน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักศัลยกรรมประสาทและสมอง ( ) หน่วยอภิบาลศัลยกรรมทั่วไป ( ) หน่วยอภิบาลศัลยกรรมทรวงอกหรือหัวใจ ( ) อื่นๆ ระบุ..... นักศึกษาสามารถที่ตอบประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลได้มากกว่า 1 ข้อตามความเป็นจริงและให้นักศึกษาเติมคะแนนเฉลี่ยสะสมของตนเองลงในช่องว่างที่เว้นไว้ โดยเป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมนับตั้งแต่เทอมที่ 1 ปีการศึกษา 2536

ตอนที่ 2 แบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลจากแนวความคิดของ Ajzen และ Fishbein (1980) การสร้างแบ่งเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 สร้างสถานการณ์เชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก โดยเนื้อหาในสถานการณ์เชิงจริยธรรมได้จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรณีสถานการณ์เชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก ซึ่งเป็นหัวหน้าทีม และพยาบาลประจำการ รวมทั้งอาจารย์พยาบาลในภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ และศัลยศาสตร์หรือการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ซึ่งมีประสบการณ์ในการเผชิญปัญหาความขัดแย้งเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 12 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก)

(2) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 12 ท่านด้วยตนเอง ก่อนสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะนำเอาโครงร่างการวิจัยและข้อคำถามในการสัมภาษณ์ไปให้กับผู้ให้ข้อมูลทุก

ท่านได้เข้าใจถึงการทําวิจัยในครั้งนี้อย่างไร ประมาณ 5-7 วันก่อนทำการสัมภาษณ์จริง วันสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการพูดคุยและอธิบายในหัวข้อของการสัมภาษณ์อีกครั้งเพื่อเป็นการทบทวนและทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้วิจัยต้องขอมูลจากการสัมภาษณ์ โดยจะมุ่งรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมถึงรายละเอียดของสถานการณ์เชิงจริยธรรมที่เกิดขึ้น คือ ประเด็นปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นอย่างละเอียดท่านละ 2 ประเด็นปัญหา ในเรื่องของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อยๆในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก ปัจจัยที่ส่งเสริมที่นำไปสู่การเกิดปัญหาเชิงจริยธรรมตามความบ่อยของการเกิดสถานการณ์ ผลกระทบหลังการเกิดสถานการณ์จริยธรรม พร้อมทั้งแนวทางการแก้ไข แนวทางการป้องกันการเกิดประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรม ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลอาจจะเล่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือเกิดกับบุคคลอื่นก็ได้โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างคำถามปลายเปิด ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ได้จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาล ได้แก่ งานวิจัยของเพ็ญพรรณ พิทักษ์สงคราม (2538) กาญจนา ปัญญา นันทวาท (2538) สิวลี ศิริไล (2539) ศรีประภา ปิยะศิริศิลป์ (2539) อัญชลี โมกขาว (2539) และ Fry (1995) แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 5 ข้อ

1. จากประสบการณ์การทำงาน ท่านพบปัญหาที่เกี่ยวกับจริยธรรมในขณะปฏิบัติงานการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักวิชาชีพ อะไรบ้างที่ท่านคิดว่าเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักโดยช่วยเล่ารายละเอียดเกี่ยวกับสถานการณ์นั้นมา 2 สถานการณ์ (อาจเกิดขึ้นกับตัวท่านเองหรือเกิดกับผู้อื่นก็ได้หรือได้รับคำบอกเล่าจากบุคคลอื่นๆ)

2. ท่านคิดว่าเมื่อเกิดสถานการณ์เชิงจริยธรรมแล้ว จะมีผลกระทบต่ออะไรบ้างและเป็นอย่างไร

3. ท่านคิดว่าสิ่งใดที่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งนำไปสู่การส่งเสริมให้เกิดปัญหาทางด้านจริยธรรม

4. เมื่อเกิดปัญหาเชิงจริยธรรมแล้ว มีข้อยุติหรือแนวทาง รวมทั้งการแก้ปัญหาเหล่านั้นอย่างไรบ้าง

5. ท่านมีแนวทางอย่างไรที่จะสามารถป้องกันมิให้เกิดปัญหาเชิงจริยธรรมในลักษณะนี้ขึ้นอีก

(3) ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ท่านละ 45-60 นาที ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม จนถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2540 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านได้อนุญาตให้อัดเสียงได้ตลอด

(4) ถอดเทปสัมภาษณ์

ระยะที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติการพยาบาลซึ่งกระทำต่อผู้ป่วยหรือญาติ ปัจจัยนำที่ทำให้เกิดปัญหาทางจริยธรรม พฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเมื่อเกิดปัญหาเชิงจริยธรรม ผลกระทบของการเกิดปัญหาทางจริยธรรม จากบทสัมภาษณ์ที่ถอดเทปของปัญหาเชิงจริยธรรมแยกออกมาให้ชัดเจนโดยมีขั้นตอนดังนี้

(1)สรุปเหตุการณ์สำคัญเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักจากสถานการณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์จำแนกตามประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรม ปัจจัยนำที่ทำให้เกิดปัญหาเชิงจริยธรรม พฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเมื่อเกิดปัญหาเชิงจริยธรรม ผลกระทบหลังจากการเกิดปัญหาจริยธรรม และแนวทางการป้องกันการเกิดปัญหาทางจริยธรรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ให้เป็นหมวดหมู่ และนำเหตุการณ์ที่ผู้วิจัยได้จำแนกเป็นประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจจำนวน 2 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงประจักษ์

(2)นำเหตุการณ์สำคัญเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักมาวิเคราะห์เป็นประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรมได้จำนวนทั้งหมด 28 ประเด็นปัญหา แล้วจึงนำมาจัดหมวดหมู่ตามประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรมที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากวรรณกรรมและเอกสารงานวิจัยพบว่าประเด็นปัญหาทางจริยธรรมที่พบบ่อยในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักมีดังนี้ 1) การคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล 2)การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและความตาย 3) การคำนึงถึงมาตรฐานและคุณภาพการพยาบาล 4) การคำนึงถึงความปลอดภัยและประโยชน์ของผู้ป่วย/ญาติ โดยผู้วิจัยได้นำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่านที่ตรวจสอบความตรงเชิงประจักษ์อีกครั้ง และได้จัดประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก 28 ประเด็นตามหมวดหมู่ ดังนี้

- 1.การคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล จำนวน 9 ประเด็น
- 2.การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและความตาย จำนวน 2 ประเด็น
- 3.การคำนึงถึงมาตรฐานและคุณภาพการพยาบาล จำนวน 15 ประเด็น
- 4.การคำนึงถึงความปลอดภัยและประโยชน์ของผู้ป่วยและญาติ จำนวน

2 ประเด็น

(3) นำเอาประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก 28 ประเด็นตามหมวดหมู่ มารวมสถานการณ์ที่มีความคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกันมากในประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรมใน 4 ด้านตามข้อ(2) จึงทำให้เหลือประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักเพียง 20 ประเด็น แล้วนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งในการรวบรวมประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรมจากสถานการณ์เชิงจริยธรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ได้ดังนี้

1. การคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล จำนวน 8 ประเด็น
2. การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและความตาย จำนวน 2 ประเด็น
3. การคำนึงถึงมาตรฐานและคุณภาพการพยาบาล จำนวน 8 ประเด็น
4. การคำนึงถึงความปลอดภัยและประโยชน์ของผู้ป่วยและญาติ จำนวน

2 ประเด็น

(4) นำเหตุการณ์สำคัญปัญหาเชิงจริยธรรมในสถานการณ์เชิงจริยธรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และจัดประเด็นตามข้อ(1) ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญหรือประทับใจ มาสร้างเป็นสถานการณ์เชิงจริยธรรมได้ 25 สถานการณ์และข้อคำถามในแต่ละสถานการณ์ได้ 50 ข้อในแบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก โดยสถานการณ์และข้อคำถามเชิงจริยธรรมในแบบวัดจะต้องครอบคลุมสถานการณ์เชิงจริยธรรมและเป็นไปตามประเด็นที่ผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่แล้วที่ได้จากการสัมภาษณ์จริง

(5) จากนั้นนำไปหาความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านตรวจสอบ โดยผู้วิจัยจะพบกับผู้ทรงคุณวุฒิโดยตรงเองมีขั้นตอนดังนี้

1) ผู้วิจัยจะอธิบายประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรมทั้ง 4 ประเด็นว่าผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความว่าอย่างไร และแนบโครงร่างการวิจัยไว้กับเครื่องมือวิจัยที่ตรวจสอบ

2) นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษามาให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ตรวจสอบความตรงของสถานการณ์และข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นว่าครอบคลุมประเด็นที่ผู้วิจัยได้จำแนกไว้หรือใน 4 ประเด็นตามข้อ (2) โดยผู้วิจัยจะกำกับไว้ในแต่ละสถานการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างว่าตรงกับประเด็นใด พร้อมทั้งตรวจสอบสถานการณ์และข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างและจำแนกตามประเด็นนั้นถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ และให้ตรวจสอบสำนวนภาษา

ที่ใช้ในการสร้างสถานการณ์ และข้อความว่าสื่อความหมายตรงกับประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการหรือไม่

3) นัดวันมารับเครื่องมือวิจัยและรับฟังข้อแก้ไขปรับปรุง

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ใน 5 ท่านมีความเห็นว่าสถานการณ์ที่สร้างขึ้น จำนวน 4 สถานการณ์ และข้อความจำนวน 5 ข้อ ไม่สามารถวัดได้ตามสิ่งที่ต้องการวัด จึงนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นสมควรว่าควรจะตัด 4 สถานการณ์ และข้อความ 5 ข้อออกไป ดังนั้นจึงทำให้เหลือสถานการณ์ในแบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักเพียง 21 สถานการณ์ และข้อความจำนวน 45 ข้อ สถานการณ์และข้อความในแบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักจะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์เชิงจริยธรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์และเป็นไปได้ด้วยลักษณะของข้อความจะถามถึงความเป็นไปได้ของความตั้งใจกระทำพฤติกรรมหรือไม่กระทำพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสถานการณ์เชิงจริยธรรมในแบบวัดที่สร้างขึ้น และจะกระทำหรือไม่กระทำมาน้อยเพียงใด โดยในแต่ละข้อความ ดังตารางที่ 3-4

สามารถสร้างคำถามได้จำนวน 45 ข้อ แยกตามสถานการณ์ดังนี้

สถานการณ์ที่ 1	มีจำนวน	2 ข้อ
สถานการณ์ที่ 2	มีจำนวน	1 ข้อ
สถานการณ์ที่ 3	มีจำนวน	3 ข้อ
สถานการณ์ที่ 4	มีจำนวน	2 ข้อ
สถานการณ์ที่ 5	มีจำนวน	3 ข้อ
สถานการณ์ที่ 6	มีจำนวน	2 ข้อ
สถานการณ์ที่ 7	มีจำนวน	2 ข้อ
สถานการณ์ที่ 8	มีจำนวน	1 ข้อ
สถานการณ์ที่ 9	มีจำนวน	2 ข้อ
สถานการณ์ที่ 10	มีจำนวน	4 ข้อ
สถานการณ์ที่ 11	มีจำนวน	2 ข้อ
สถานการณ์ที่ 12	มีจำนวน	2 ข้อ
สถานการณ์ที่ 13	มีจำนวน	3 ข้อ
สถานการณ์ที่ 14	มีจำนวน	2 ข้อ

สถานการณ์ที่ 15	มีจำนวน	2	ข้อ
สถานการณ์ที่ 16	มีจำนวน	2	ข้อ
สถานการณ์ที่ 17	มีจำนวน	2	ข้อ
สถานการณ์ที่ 18	มีจำนวน	2	ข้อ
สถานการณ์ที่ 19	มีจำนวน	2	ข้อ
สถานการณ์ที่ 20	มีจำนวน	2	ข้อ
สถานการณ์ที่ 21	มีจำนวน	2	ข้อ

ตารางที่ 2 แสดงข้อคำถามที่เป็นบวกและลบ

ข้อคำถามด้าน	ข้อคำถามที่
บวก	1,3,5,8,9,10,12,14,16,18,20,21,26,28,31,32,33, 39,41,43,44,45
ลบ	2,4,6,7,11,13,15,17,19,22,23,24,25,27,30,34,35 36,37,38,40,42

ในแต่ละข้อคำถามในแบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักจะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์เชิงจริยธรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์

โดยสถานการณ์เชิงจริยธรรมที่สร้างขึ้นจะคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ การกระทำ เป้าหมาย บริบท และเวลา และใช้คำถามปลายเปิดให้ผู้เลือกตอบจากความเป็นไปได้ในการในการปฏิบัติพฤติกรรมจริยธรรมตามสถานการณ์

แบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักจะวัดเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 7 ระดับ ดังตัวอย่างข้อคำถาม

คำถาม

ถ้าท่านเป็นพยาบาลในสถานการณ์เชิงจริยธรรมนี้ เป็นไปได้หรือไม่

เพียงใดที่ท่านจะให้เวลากับผู้ป่วยสำหรับการที่จะกระทำพฤติกรรมนี้

เป็นไปได้ : _____ : เป็นไปได้

มาก ปาน น้อย ไม่ใช่ น้อย ปาน มาก
กลาง ทั้งสอง กลาง

แต่ละระดับมีค่าคะแนน ดังนี้

เป็นไปได้	มาก	= 3
เป็นไปได้	ปานกลาง	= 2
เป็นไปได้	น้อย	= 1
ไม่ใช่ทั้งสอง		= 0
เป็นไปได้ไม่ได้	น้อย	= -1
เป็นไปได้ไม่ได้	ปานกลาง	= -2
เป็นไปได้ไม่ได้	มาก	= -3

ชุดที่ 2 แบบวัดเจตคติของนักศึกษาพยาบาลต่อผู้ป่วยผู้ป่วยหนัก ตอการดูแลผู้ป่วยหนัก สร้างขึ้นเอง โดยอ้างอิงกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein มาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบวัดเจตคติโดย

ขั้นที่ 1 สร้างแบบสอบถามความเชื่อต่อผู้ป่วยหนักและแบบสำรวจความเชื่อ ตอการดูแลผู้ป่วยหนัก

1.1 หาความเชื่อเด่นชัด

การหาความเชื่อเด่นชัดที่มีต่อผู้ป่วยหนักและตอการดูแลผู้ป่วยหนักของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้คำถามปลายเปิด และเว้นให้เต็มประมาณ 6 บรรทัด ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 เมื่อท่านนึกถึงผู้ป่วยหนักท่านมีความคิดและความรู้สึกอย่างไรบ้าง

คำถามข้อที่ 2 เมื่อท่านนึกถึงการดูแลผู้ป่วยหนักท่านมีความคิดและความรู้สึกอย่างไรบ้าง

ทั้งนี้เปิดโอกาสให้นักศึกษาพยาบาลตอบแบบสอบถามได้อย่างอิสระ คำตอบที่แต่ละคนตอบเรียกว่าความเชื่อเด่นชัด ความเชื่อเหล่านี้เป็นความเชื่อที่กำหนดเจตคติของบุคคลโดยปกติในขณะหนึ่งๆบุคคลจะมีความเชื่อเด่นชัดนี้ระหว่าง 5-9 ตัว (Ajzen and Fishbein, 1980)

นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาพยาบาลผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักจากวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ จำนวน 50 คน

ตอนที่ 2 มาตรการประเมินลักษณะความเชื่อเกี่ยวกับผู้ป่วยหนักบุคคลที่ช่วย
เหลือตัวเองไม่ได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อยมากเป็นสิ่งที่

ดี: _____ : เลว

มาก	ปาน	น้อย	ไม่ใช่	น้อย	ปาน	มาก
	กลาง		ทั้งสอง		กลาง	

ตัวอย่าง แบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนัก

ตอนที่ 1 มาตรการความเชื่อเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยหนัก
(ทานคิดวา) เป็นสิ่งที่ต้องใช้ความพยายามและความอดทนสูง

เป็นไปได้: _____ : เป็นไปได้

มาก	ปาน	น้อย	ไม่ใช่	น้อย	ปาน	มาก
	กลาง		ทั้งสอง		กลาง	

ตอนที่ 2 มาตรการประเมินลักษณะความเชื่อเกี่ยวกับการ
การดูแลผู้ป่วยหนักที่ต้องใช้ความพยายามและความอดทนสูงเป็นสิ่งที่

ดี: _____ : เลว

มาก	ปาน	น้อย	ไม่ใช่	น้อย	ปาน	มาก
	กลาง		ทั้งสอง		กลาง	

เครื่องมือชุดที่ 2 ตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 ในส่วนของมาตรประเมินเจตคติต่อ
ผู้ป่วยหนักและมาตรประเมินเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนัก มีมาตราส่วนประเมินค่า 7 ระดับดังนี้

เลว : _____ : ดี

มาก	ปาน	น้อย	ไม่ใช่	น้อย	ปาน	มาก
	กลาง		ทั้งสอง		กลาง	

แต่ละระดับมีค่าคะแนนดังนี้

เลว	มาก	= -3
เลว	ปานกลาง	= -2
เลว	น้อย	= -1
ไม่ใช่ทั้งสอง		= 0
ดี	น้อย	= 1
ดี	ปานกลาง	= 2
ดี	มาก	= 3

วิธีการคิดค่าคะแนนและแปลความหมายค่าคะแนนของตัวแปร

1. ข้อมูลทั่วไป คะแนนเฉลี่ยสะสมแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

คะแนน 3.01ขึ้นไป	หมายความว่า	มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับสูง
คะแนน 2.51-3.00	หมายความว่า	มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับ ปานกลางค่อนข้างสูง
คะแนน 2.01- 2.50	หมายความว่า	มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับ ปานกลางค่อนข้างต่ำ

คะแนน 2.00 และต่ำกว่า 2.00 หมายความว่า มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับต่ำ

2. แบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมในการปฏิบัติการพยาบาลใน

หน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก เมื่อนักศึกษาตอบแบบวัดชุดที่ 2 ตอนที่ 2 แล้ว นำค่าคะแนนแต่ละข้อมารวมกัน จะได้ค่าคะแนนความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักของนักศึกษาพยาบาล 1 คน เป็นค่า 1 ค่า โดยค่าสูงสุดถึงต่ำสุดมีค่าเป็น -3 ถึง +3 นำค่าเฉลี่ยมาดูว่าอยู่ในระดับใด มีความหมายอย่างไรในระดับคะแนนต่อไปนี้

และเมื่อนักศึกษาพยาบาลตอบแบบสอบถามวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก นำค่าคะแนนความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักของนักศึกษาพยาบาล 1 คนเป็น 1 ค่า เนื่องจากมีจำนวน 45 ข้อจึงนำ 45 ข้อคูณค่าคะแนนในแบบวัดตามทฤษฎีของ Ajzen and Fishbien โดยนำค่าต่ำสุดถึงค่าสูงสุดมีค่าเป็น -135 ถึง 135 นำค่าคะแนนมาดูว่า

อยู่ในระดับใดมีความหมายอย่างไร การแปลผลของคะแนนความตั้งใจกระทำพฤติกรรมในการปฏิบัติกรพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักเป็นดังนี้

91	ถึง	135	มีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมทางบวก	มาก
46	ถึง	90	มีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมทางบวก	ปานกลาง
1	ถึง	45	มีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมทางบวก	น้อย
0	ถึง	(-45)	มีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมทางลบ	น้อย
(-46)	ถึง	(-90)	มีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมทางลบ	ปานกลาง
(-91)	ถึง	(-135)	มีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมทางลบ	มาก

3. แบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วยหนักและต่อกรดูแลผู้ป่วยหนัก

เมื่อนักศึกษาตอบแบบวัดชุดที่ 2 ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 แล้ว นำค่าคะแนนของนักศึกษาแต่ละคนในมาตรวัดเจตคติกับมาตรประเมินเจตคติต่อผู้ป่วยหนัก มาคูณกันเป็นรายข้อ คะแนนสูงสุดของแต่ละข้อจึงมีค่าเป็น -9 ถึง +9 นำค่าคะแนนของผลคูณระหว่างมาตรวัดเจตคติกับมาตรประเมินเจตคติต่อผู้ป่วยหนักมารวมกันแล้วคูณด้วยจำนวนข้อ และนำค่าคะแนนของผลคูณระหว่างมาตรวัดเจตคติกับมาตรวัดประเมินค่าเจตคติต่อกรดูแลผู้ป่วยหนักมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อ ในขั้นนี้จะได้ค่าคะแนนเจตคติของนักศึกษาพยาบาลแต่ละคนคนละ 2 ค่า คือเจตคติต่อผู้ป่วยหนัก และเจตคติต่อกรดูแลผู้ป่วยหนักในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก นำค่าคะแนนทั้ง 2 ค่ามาดูว่าอยู่ในระดับใด มีความหมายอย่างไรในระดับคะแนนต่อไป

คะแนนแบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วยหนัก ซึ่งมีทั้งหมด 34 ข้อและคะแนนจากแบบวัดเจตคติต่อกรดูแลผู้ป่วยหนัก ซึ่งมีทั้งหมด 44 ข้อ แบ่งเป็นเจตคติทางบวก คือผู้ที่ตอบแบบสอบถามได้คะแนนเจตคติตั้งแต่ไม่น้อยถึงมาก และเจตคติทางลบผู้ที่ตอบแบบสอบถามได้คะแนนเจตคติตั้งแต่ไม่น้อยจนถึงไม่ดีมาก และเจตติปานกลางคือ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามว่า “ไม่ใช่ทั้งสองอย่าง”

การอ่านคะแนนแบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วยหนัก

ค่าคะแนน	103	ถึง	153	เจตคติต่อผู้ป่วยหนักทางบวก	มาก
ค่าคะแนน	52	ถึง	102	เจตคติต่อผู้ป่วยหนักทางบวก	ปานกลาง
ค่าคะแนน	1	ถึง	51	เจตคติต่อผู้ป่วยหนักทางบวก	น้อย
ค่าคะแนน	0	ถึง	(-51)	เจตคติต่อผู้ป่วยหนักทางลบ	น้อย
ค่าคะแนน	(-52)	ถึง	(-102)	เจตคติต่อผู้ป่วยหนักทางลบ	ปานกลาง
ค่าคะแนน	(-103)	ถึง	(-153)	เจตคติต่อผู้ป่วยหนักทางลบ	มาก

การอ่านคะแนนแบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนัก

ค่าคะแนน	133	ถึง	198	เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนักทางบวก	มาก
ค่าคะแนน	67	ถึง	132	เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนักทางบวก	ปานกลาง
ค่าคะแนน	1	ถึง	66	เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนักทางบวก	น้อย
ค่าคะแนน	0	ถึง	(-66)	เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนักทางลบ	น้อย
ค่าคะแนน	(-67)	ถึง	(-132)	เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนักทางลบ	ปานกลาง
ค่าคะแนน	(-133)	ถึง	(-198)	เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนักทางลบ	มาก

คุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาคุณภาพของเครื่องมือจากการหาความตรงและความเที่ยง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การหาความตรงของเนื้อหา ผู้วิจัยนำเครื่องมือชุดที่ 2 แบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักที่สร้างแล้วทั้งหมดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องของการใช้ภาษาของเครื่องมือ ถือเกณฑ์ความเห็นตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ใน 5 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก) จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักนำมาปรับปรุงการใช้ภาษาจำนวน 15 สถานการณ์และอีก 5 สถานการณ์ที่ต้องตัดทิ้งไปเนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าไม่เป็นสถานการณ์เชิงจริยธรรมอย่างชัดเจนและบางสถานการณ์ไม่สามารถวัดได้ตรงประเด็นหรืออาจวัดได้ในหลายประเด็นปัญหาใน 4 ด้าน โดยส่วนใหญ่ของสถานการณ์สามารถนำไปใช้วัดได้จริงแต่ต้องปรับปรุงรายละเอียดให้ชัดเจนตามประเด็นที่ได้ทำการจัดหมวดหมู่ในบทสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำในเรื่องของการสร้างสถานการณ์ตามประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรมต้องปรับเปลี่ยนในบางสถานการณ์โดยปรับภาษาในสถานการณ์ที่ 1,6,8,11,12,14,15,18,19,20,21 รวมทั้งปรับปรุงภาษาในข้อคำถามบางข้อคือ ข้อ 5,16,24,30,40,45 และได้ตัดจำนวนข้อคำถามออกจากเดิม 50 ข้อเหลือ 45 ข้อ ดังที่อธิบายข้างต้น

2. การหาความเที่ยงของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเครื่องมือชุดที่ 1 แบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว และเครื่องมือชุดที่ 3 แบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วยหนัก ต่อการดูแลผู้ป่วยหนักไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลที่มีคุณลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างโดยนำไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาความเที่ยงของเครื่องมือแต่ละชุด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค(Cronbach Coefficiency) ได้ค่าความเที่ยงดังนี้

แบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักมีความเที่ยง 0.81

แบบวัดเจตคติของนักศึกษาพยาบาลต่อผู้ป่วยหนักมีความเที่ยง 0.85

แบบวัดเจตคติของนักศึกษาพยาบาลต่อการดูแลผู้ป่วยหนักมีความเที่ยง 0.55

ทั้งนี้เฉพาะแบบวัดเจตคติของนักศึกษาพยาบาลต่อการดูแลผู้ป่วยหนักได้ทำการเพิ่มข้อคำถามในมาตรวัดประเมินเจตคติจาก 17 ข้อเป็น 23 ข้อ โดยได้รับความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาและไปหาค่าความเที่ยงอีกครั้ง 0.7 แล้วจึงได้นำใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

ในขั้นทดลองผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. สถานการณ์ที่วัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมเป็นสถานการณ์ที่มีข้อความยาวต้องใช้เวลาในการอ่านนาน และมีความเข้าใจค่อนข้าง น่าเบื่อ ทำให้เกิดความสับสนลังเลที่จะตอบ

จริยธรรม พฤติกรรมของพยาบาลวิชาชีพเมื่อเกิดปัญหาทางจริยธรรม แนวทางป้องกันการเกิดปัญหาทางจริยธรรม มาจำแนกตามกรอบแนวคิดต่าง ๆ

2. คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักของนักศึกษา จำแนกตามเจตคติต่อผู้ป่วยหนัก เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยหนัก และตามคะแนนเฉลี่ยสะสม

3. หาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักกับเจตคติต่อผู้ป่วยหนัก ต่อการดูแลผู้ป่วยหนัก และคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยใช้วิธีเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยไม่คำนึงถึงเครื่องหมาย (ประคอง กรรณสูต, 2528)

ค่า r	ความสัมพันธ์
.70 - .90	สูง
.30 - .69	ปานกลาง
.00 - .29	ต่ำ

4. จากกลุ่มตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความตั้งใจของนักศึกษาพยาบาลที่ปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนักโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน (System Multiple Regresstion Analysis)

4.1 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์

4.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้

4.3 สถิติทดสอบค่ารวมเอฟ (Overall F-test) เพื่อทดสอบดูว่าพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

4.4 สร้างสมการการพยากรณ์ ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลทั้งในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

5. พิจารณาการมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ลำดับของข้อคำถามของสถานการณ์เชิงจริยธรรมในแบบวัดความตั้งใจ
กระทำพฤติกรรมในการปฏิบัติกรพยาบาลในหน่วยอภิบาล
ผู้ป่วยหนักจำแนกตามสถานการณ์เชิงจริยธรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์

สถานการณ์เชิงจริยธรรม	ลำดับของสถานการณ์เชิงจริยธรรมในแบบวัดความตั้งใจ																				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
การคำนึงในสิทธิของ ผู้ป่วย							/	/	/								/	/	/	/	
การคำนึงถึงประโยชน์และ ความปลอดภัยของผู้ป่วย						/						/									
การคำนึงถึงคุณภาพและ มาตรฐานการพยาบาล	/		/	/	/	/	/			/		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตและความตาย	/									/											

ตารางที่ 4 ความถี่และร้อยละของสถานการณ์เชิงจริยธรรมและลำดับของข้อ
คำถามในแบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมในหน่วยอภิบาล
ผู้ป่วยหนัก

สถานการณ์เชิงจริยธรรม	ลำดับที่ของข้อคำถาม	รวม	ร้อยละ
การคำนึงในสิทธิของ ผู้ป่วย	14,15,17,18,19,20,21,22,3 8,39,40,41,42,43,44,45	16	33.33
การคำนึงถึงประโยชน์ และความปลอดภัยของ ผู้ป่วย	1,2,4,5,6,7,8,12,13,23,24, 27,28,29,30,31,32,33,34,3 5,36,37	22	61.11
การคำนึงถึงคุณภาพและ มาตรฐานการพยาบาล	9,10,11,25,26	5	13.39
การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตและความตาย	3,16	2	5.56
รวม		45	100